

Det kongelige kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

20.12.2017

Ny lov for trossamfunnene – høring

Det vises til brev fra departementet av 25.09.2017 med ref. 17/2788 – vedrørende høringsforslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven).

Menigheten Elvebyen Familiekirke tilhører De Frie Evangeliske Forsamlinger (DFEF) i Norge som til sammen representerer ca. 65 menigheter med om lag 4000 medlemmer.

Menigheten Elvebyen Familiekirke er ikke et registrert trossamfunn, men søker offentlig støtte som uregistrerte trossamfunn. Ordningen i DFEF er at hver menighet søker som et selvstendig uregistrert trossamfunn. Her gjelder i stor grad samme praksis som i Pinsebevegelsen bortsett fra at de fleste av deres menigheter er egne registrert trossamfunn, etter prinsippet om selvstendige menigheter.

Samlet lovverk

DFEF i Norge ser det positivt at man samler lovverket på saksområdet og gjør lovverket enklere å forholde seg til. Det er også positivt at man får en helhetlig lov for alle tros- og livssynssamfunn. Formålet i §1 er for snevert beskrevet sett i forhold til loven i sin helhet. Den er ikke bare en lov om refusjon, men inneholder bestemmelser som regulerer forhold mellom trossamfunnene og myndighetene. Den bør av den grunn utformes generelt for alle tros- og livssynssamfunn.

Statlig utbetaling av refusjon

Når det gjelder forslaget om at refusjonen skal utbetales fra staten – og ikke som i dag; fra både stat og kommune, ser vi det som et gode forutsatt at det gjennomføres likt også for Den norske Kirke og at refusjonen justeres etter KOSTRA-tallene. Dagens ordning er mere uoversiktlig og byråkratisk. Kommunal refusjon kommer til ulike tidspunkter og i noen tilfeller påfølgende år. I og med at det er de totale utgiftene til DnK (statlige og kommunale - foruten noen særlige utgifter som forvaltes av DnK), så vil dette i praksis ut fra dagens beregningsgrunnlag ikke ha noen økonomiske konsekvenser for trossamfunnene utenfor DnK. De utgifter som DnK får dekket av kommunene uten at det fremkommer i beregningsgrunnlaget av kommunal refusjon, vil vi fortsatt mene burde være med i det nye beregningsgrunnlaget.

Krav om antall medlemmer for å utløse refusjon

Når det gjelder innstramningen i forslaget til ny lov vedrørende antall medlemmer (500) som gir rett til refusjon, så er dette svært problematisk for DFEFs menigheter. Som nevnt innledningsvis, er alle DFEFs menigheter selvstendige – og alle menighetene er under 500 medlemmer. Det vil i praksis si at alle DFEFs menigheter faller utenfor. Dette er etter vårt skjønn i strid med grunnlovens §16 som sier

at *«alle (vår utheving) tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje»*. I dette tilfelle vil alle DFEFs menigheter falle ut av ordningen og det vil oppfattes som diskriminerende. Dette er, slik vi ser det, ikke iht. grunnlovens intensjon. Av den grunn vil vi fastholde at nåværende ordning vil være mere i samsvar med det vi oppfatter som grunnlovens intensjon. Alternativt bør departementet legge opp til en felles portal f. eks. via Altinn som kan favne de tros- og livssynssamfunn som er selvstendige i nettverk.

Fellesorganisering av trossamfunn

Når det gjelder departementets forslag for å løse ovennevnte spørsmål for trossamfunn under 500 medlemmer - at *«antallskravet kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap»* (§3), så vil dette etter vårt skjønn være en offentlig inngripen i trossamfunnets selvforståelse og rett til å organisere seg selv. Prinsippet om selvstendige menigheter står svært sterkt i De Frie Evangeliske Forsamlinger i Norge – og å tvinge menigheter til endring ved bruk av økonomiske intensiver (på etter vårt skjønn - sviktende grunnlag iht. grunnlovens § 16), er dette etter vår mening en svært uheldig offentlig inngripen.

15 års aldersgrense

Vedrørende 15 års aldersgrense, så ser vi ut fra departementets beregninger, at det for DFEF i Norge ikke får de store konsekvenser rent økonomisk pr. d.d. Det er jo positivt for DFEF isolert. Men for lokale kirker med stort antall barn inntil 15 år, vil de miste en god del av sin refusjon. Dette vil være en omfordeling til støtte for en mer voksen del av medlemsmassen samt tros- og livssynssamfunn med mange voksne. Selv om departementet i sitt høringsnotat sier at trossamfunnene skal være frie til å bruke tildelte midler til barn og ungdom, gir det signaler om hva som er viktig og hva som nedprioriteres. For DFEF er barn og ungdom en viktig del av satsningen. Det er selvfølgelig at vi overfor dem under 15 år tilbyr kirkelige handlinger på lik linje med medlemmer over 15 år. Derfor er vi av den oppfatning at det ikke skal være noen aldersgrense når det gjelder refusjonsberettiget medlemskap.

De ulike kirkesamfunnene, sammen med idrettsorganisasjonene, utgjør i dag noen av de viktigste samfunnsaktørene for barn og unge. Gjennom de ulike trossamfunnene investeres det mye ressurser for å gi barna sunne oppvekstvilkår og gode verdier. Kirkene tar et stort samfunnsansvar ved å lede barn og ungdom inn i sunne aktiviteter. Det gjøres en stor, og oftest frivillig innsats, i kirkene for å bidra til dette. Dette bidrar til en god samfunnsøkonomi. Derfor er 15 års aldersgrensen for tilskuddsgivende medlemskap urimelig. Denne grensen vil ramme frikirkene hardest. I prinsippet vil denne ordningen favorisere menigheter med eldre medlemmer, mens menigheter med et aktivt barne- og ungdomsarbeid vil miste midler til sitt arbeid. For frivillig arbeid koster penger. Vi vet også at mange unge i dag får store utfordringer i livet allerede før 15 årsalderen, og det er samfunnsmessig viktig å fange dette så tidlig som mulig. Her gjør de ulike kirkesamfunnene en stor innsats. DFEF mener at tilskuddet til medlemskap for barn under 15 år heller bør økes for å bidra til en sunn barne- og ungdomskultur.

Menneskerettighetene fastslår at det er foreldrenes ansvar å velge hvilken religiøs tilhørighet barna deres skal ha. DFEF er enige i at 15 åringer selv skal bestemme sin religiøse tilhørighet, men frem til den alderen, er det foreldrenes ansvar å avgjøre barnets tilhørighet til et trossamfunn.

Vilkår for refusjon fra staten

Det vises til lovforslagets §6, første ledd. DFEF i Norge ser det svært positivt at barns interesser er spesielt nevnt og ivaretatt. Vi vil mene at alle eventuelle sanksjoner som er knyttet til lovbrudd eller faglig skjønn, bør behandles av domstolene. Eventuelle iverksettelse av sanksjoner med bakgrunn i

lov bør utsettes til saken er avklart i kompetente organer. Samtidig vil vi mene at Stålsett-utvalgets forslag om at retten til refusjon ikke skal kunne fratas tros- og livssynssamfunn som iverksetter tiltak for å hindre nye lovbrudd.

Vi er mere usikre på §6 2.ledd. Det er verdivurderinger som er skjønnsmessig formulert og det er uklart hva som ligger i vilkårene. Departementet sier at *«bestemmelsen i annet ledd har som formål å ramme krenkelser av andres rettigheter og friheter som ikke er i strid med lov, men som likevel er tilstrekkelig alvorlige til at tilskudd bør nektes»*. Videre sies det at *«et klart eksempel på dette vil kunne være at krenkelsen framgår av vedtekter eller andre dokumenter, kommer til uttrykk gjennom fast praksis eller lignende»*.

I vårt samfunn som blir mer og mer sekulært, vil de allmenne verdinormene endre seg over tid. Fra et tidligere forholdsvis enhetlig kristent verdifundament til et samfunn preget av tallrike pluralistiske verdier.

De Frie Evangeliske Forsamlinger har sitt klassiske, teologiske ståsted. I møte med verdipluralismen vil den gjennom sin teologi, forkynnelse og praksis ha en annen oppfatning om enkelte normer og verdier i samfunnet. Teologien gjenspeiles i vår forståelse av normer og verdier, og synliggjøres ofte i våre vedtekter. Det vil bl.a. gjelde ved trosopplæring av barn i klassisk, kristen verdi- og etikkforståelse. Det kan hevdes at vi bryter med den allmenne verdiforståelsen på området og derved «krenker» de som har andre verdier og etisk forståelse.

Dette er ikke noe ønske om å krenke eller begrense andres frihet, men frihet til å handle ut fra sin egen overbevisning og samvittighet. Dette omhandler derfor både ytringsfrihet og religionsfrihet.

Her mener vi at den skjønnsmessige utformingen av verdivilkårene vil være uheldig.

Om 2.ledd i §6 konkret hadde vist til menneskerettighetene og barnekonvensjonen, ville det etter vårt skjønn ha vært mer hensiktsmessig. Menneskerettighetene og barnekonvensjonen inneholder verdier og rettigheter som ikke endres vesentlig over tid. De er også allment internasjonalt akseptert. I og med at dette er en rettighetslov, bør utformingen være så konkret som mulig og minst mulig overlates til skjønn.

Med vennlig hilsen

Vidar Aronsen
Pastor